

بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر خود پنداره تحصیلی، خود ناتوان سازی تحصیلی و تفکر تأملی دانش آموزان پسر دوره اول متوسطه

محمد محسن زاده^۱، مرتضی عزیزی^۲، الناز شاهی^۳

^۱ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی موسسه آموزش عالی چرخ نیلوفری

^۲ استادیار گروه روانشناسی دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی سراب ایران (نویسنده مسئول)

^۳ کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی موسسه آموزش عالی چرخ نیلوی

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر خود پنداره تحصیلی، خود ناتوان سازی تحصیلی و تفکر تأملی دانش آموزان دوره اول متوسطه بود. پژوهش به شیوه نیمه آزمایشی و از نوع طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه دانش آموزان دوره اول متوسطه در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ شهرستان آذرشهر بودند که تعداد آنها براساس گزارش اداره آموزش و پرورش ۱۵۶۸ هستند. از جامعه حاضر تعداد ۵۰ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شده و در دو گروه مداخله و کنترل (۲۵ نفر برای هر گروه) قرار گرفتند. گروه مداخله در معرض آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی قرار گرفتند و گروه کنترل آموزشی دریافت نکرد. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های خودپنداره تحصیلی، خودناتوان‌سازی تحصیلی، برگاس و جونز و تفکر تأملی کمبر و لیونگ استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش آماری تحلیل کوواریانس انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر خودپنداره تحصیلی، خودناتوان‌سازی و تفکر تأملی دانش‌آموزان تأثیر دارد و باعث افزایش خودپنداره تحصیلی و تفکر تأملی و کاهش خودناتوان‌سازی تحصیلی می‌شود. بنابراین توجه به آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی نقش مهمی در خودپنداره تحصیلی، خودناتوان‌سازی و تفکر تأملی دانش‌آموزان دارد.

واژه‌های کلیدی: خودپنداره تحصیلی، خودناتوان‌سازی تحصیلی، تفکر تأملی، راهبرد شناختی و فراشناختی